

Nachtvlinders als graadmeter voor
heideherstel?

Nachtfalter als Gradmesser für
Heidewiederherstellung?

Ernest van Asseldonk / Marc Poeth
Stichting Koekeloere

Gevlamde uil
Vielzahn Johanniskrauteule

Bonte worteluil / Kiefersaateule

Brand 2020 als aanleiding voor het
onderzoek
Opdracht SBB

Korte termijn effecten / Lange termijn
effecten

Brand 2020 als Grund für die
Untersuchung

Kurzfristig & Langfristig

Eikenwespvlinder
Wespen-Glasflügler

Gele wespentor
Hornissenbock

Doel onderzoek / Zweck der Forschung

Volgen ontwikkeling insecten na de brand van 2020 op volledig verbrande heideterreinen gedurende vijf jaar (2021-2025)

Verfolgen der Insektenentwicklung nach dem Brand im Jahr 2020 auf vollständig verbrannten Heideflächen für fünf Jahre (2021-2025)

April 2020/ P.Heuts

Opzet onderzoek / Forschungsdesign

- Lichtvallen 6x in lijn periode mrt-nov, vaste locaties
- 1 x per maand
- Min temp aanvang 8 C, weinig wind of regenval

Focus

- Nachtvinders/kevers
- Overige bijvangsten
- 1 x per jaar juli vegetatie-opname

- Lichtfallen 6x in Reihe, Zeitraum Mär-Nov, feste Standorte
- 1 x im Monat
- Min. Temperatur ab 8 C, wenig Wind oder Regen

Fokus

- Nachtfalter/Käfer
- Andere Beifänge
- 1 x jährlich Juli Vegetationsaufnahme

Neushoornkever / Nashornkäfer

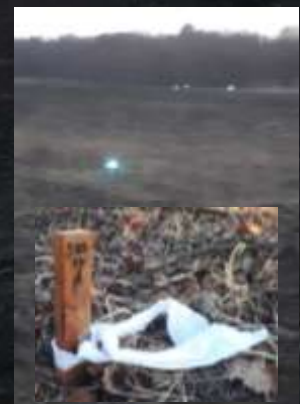
Lederboktor / Sägebock

Overige bijvangsten / Andere Beifänge

Vegetatie-opname
i.s.m. J. Hermans

Lijnopstelling Herkenbosscherheide

Linienanordnung Herkenbosscherheide

Geen vrolijke foto's... / Keine glücklichen Bilder.....

Mei 2020

Jan 2021

Mei 2021

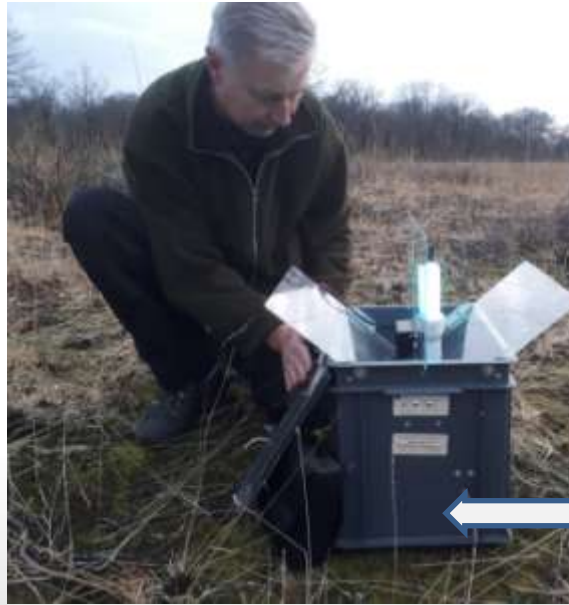
Sept 2021

Werkwijze in het veld

- Aantallen
  - buiten val [1]
  - binnen val [2]
- Tijdsbestek per ronde

- Zahlen
  - Außenfalle[1]
  - Innenfalle [2]
  - Zeitrahmen pro Runde

Eerste resultaten / Erste Ergebnisse

- Totalen
- Aantal soorten 183, waarvan 50 micro's /
aantal exemplaren 1516
(vgl NP > 1300 soorten)
- Twee bijzondere nachtvlinders
- Wit Weeskind (nieuw-eik)
- Boksbaardvlinder (1966-houtig)

Summen

- Anzahl Arten 183, davon 50 Mikros / Anzahl
Exemplare 1516(vgl. NP > 1300 Arten)
- Zwei Besondere Nachtfalter

Wit weeskind / Weißes Ordensband

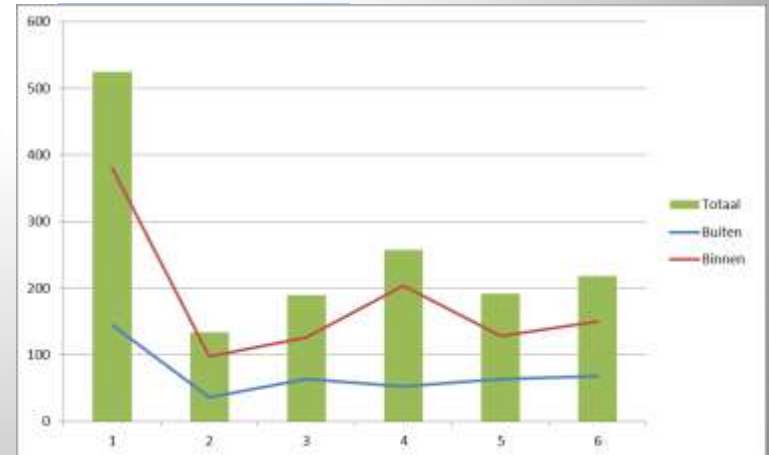
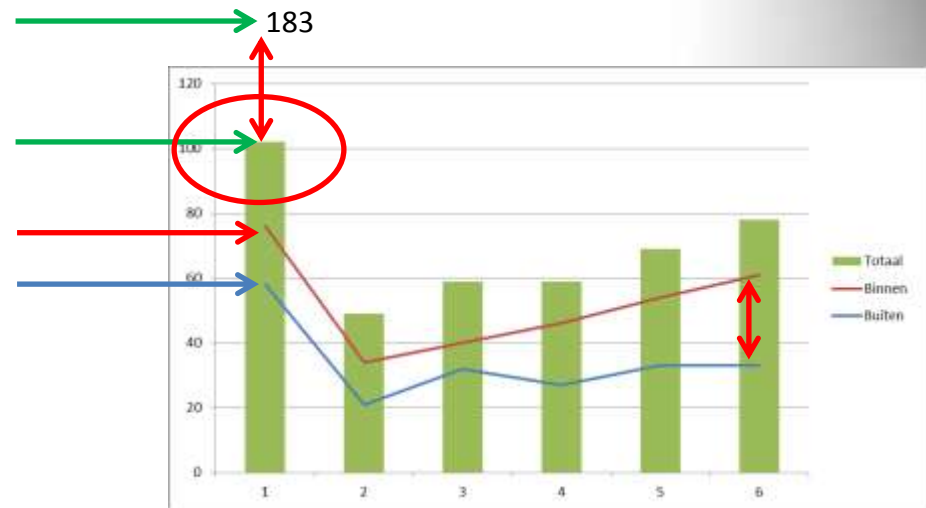

Boksbaardvlinder / Dreipunkt Glanzeule

Eerste resultaten- Soorten/aantallen per val Erste Ergebnisse - Arten/Zahlen pro Falle

- Hoogste aantallen in R1
- Verschil binnen-buiten
- Totaal aantal vlinders vs binnen
- Totaal 183 vs R1 (102)

- Höchste Zahlen in R1
- Unterschied innen-außen
- Gesamtzahl der Schmetterlinge im Vergleich zu Innenräumen
- Gesamt 183 vs. R1 (102)

Kwaliteitsbepaling van het beheertype N7.01 Droge Heide

Qualitätsbestimmung des Managementtyps N7.01 Trockene Heide

N07.01 Droge heide - Flora en fauna

Soortgroep

Soorten

Planten:

blauwe knoop, borstelgras, buntgras, dennenwolfsklauw, drienervige zegge, Duitse brem, dwergviltkruid, ezelspootje (k), fraai hertshooi, gaspeldoorn, gerimpeld gaffeltandmos (m), gevlekte orchis, gewone eikvaren, gewone vleugeltjesbloem, grondster, grote bremraap, grote wolfsklauw, hamerblaadje (k), heidezegge, hondsviooltje, jeneverbes, klein warkruid, kleine tijm, kleine wolfsklauw, klokjesgentiaan, knollathyrus, kruipbrem, kruipwilg, kussentjesmos (m), liggende vleugeltjesbloem, riempjes, rode dophei, rode heikorst (k), roze heikorst (k), rozenkransje, slanke ogentroost, stekelbrem, stijve ogentroost, stuifzandkorrelloof (k), valkruid, verbrem, IJslands mos (k), **zandblauwtje**, zijverhaver

Broedvogels:

boomleeuwerik, draaihals, geelgors, grauwe klauwier, klapekster, korhoen, roodborsttapuit, tapuit, veldleeuwerik, wulp

Dagvlinders & sprinkhanen:

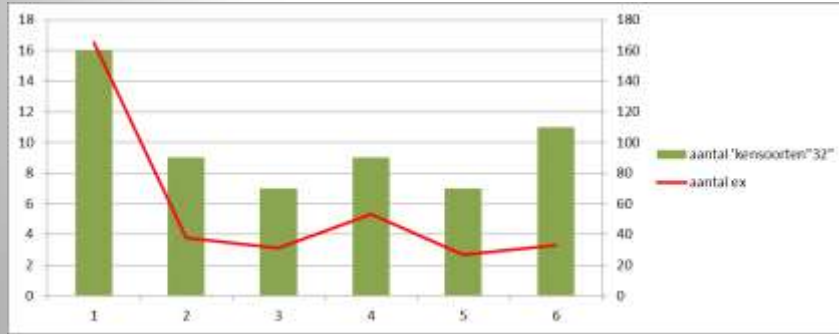
aardbeivlinder, blauwvleugelsprinkhaan, bosdoorntje, bruine vuurvlinder, duinparelmoervlinder, grote parelmoervlinder, heivlinder, hooibeestje, kleine heivlinder, kleine wrattenbijter, kommavlinder, schavertje, veldkrekkel, wrattenbijter, zadelsprinkhaan, zoemertje

Geen nachtvlinders in de lijst aanwezig.
Keine nachtfalter in der Liste

Typische macro soorten Droge heide habitatype (H4030) ,
niet officieel.....

Typische oder Großschmetterlings-Arten
Trockenheide Lebensraumtyp (H4030) , nicht offiziell.....

- 2021 21 van de 32 soorten aangetroffen
- Hoogste aantallen en exemplaren rond en in R1
- 32 typische vs 16 max in val

- 2021 21 von 32 Arten gefunden
- Höchste Zahlen um und in R1
- 32 typisch vs 16 max in der Falle

1

2

3

4

5

- [1] late heide-uil / Heidekraut-Bodeneule
- [2] graanworteluil / Weizeneule
- [3] roodbont heide-uiltje / Heidekraut-Bunteule
- [4] granietuil / Kleine Heidekrauteule
- [5] grijsgroene zomervlinder / Ginster-Grünspanner

- kleine beer
- geblokte zomervlinder
- gestreepte bromspanner
- gewone heispanner
- grijze heispanner
- herfstbromspanner
- zwartkamdwergspanner
- hageheld
- kleine hageheld
- rietvink
- ringelrups
- veelvraat
- grauwe borstel
- bonte grasuil
- bonte worteluil
- erwtenuil
- gemarmerd heide-uiltje
- geogde w-uil
- gepijlde micro-uil
- gevlekte pijluil
- grijze herfstuil
- groene weide-uil
- kastanjebruine uil
- pijpenstro-uil
- vierkantvlekuil
- zeggeboorder
- zwarte witvleugeluil
- nachtpauwoog

Overige Opmerkelijke waarnemingen

Andere bemerkenswerte Beobachtungen

- Niet aangetroffen
  - [1] Nachtpauwoog, zowel imago als rups
  - [2] Grauwe borstel, idem
- Lage aantallen
  - [3] Grijze heispanner
  - [4] Gestreepte bremspanner
  - [5] Hageheld
  - [6] Rietvink
- Nicht gefunden
  - [1] Kleines Nachtpfauenauge, sowohl Imago als auch Raupe
  - [2] Ginsterstreckfuß, dito
- Niedrige Zahlen
  - [3] Schmalflügeliger Heidekrautspanner
  - [4] Heide-Streifenspanner
  - [5] Eichenspanner
  - [6] Grasglucke

Eerste conclusies / erste Schlussfolgerungen

- Verspreiding aantal soorten komt overeen met verwachten ahv vegetatiestructuur
  - Het aantal aangetroffen soorten valt tegen. Zes vallen simultaan onder normale omstandigheden (zonder brand en warme nachten in juli/aug) kunnen al >200 soorten opleveren!
  - Geen voorbarige conclusies trekken
- Verteilung der Artenzahl entspricht den Erwartungen aufgrund der Vegetationsstruktur
  - Die Zahl der gefundenen Arten ist enttäuschend. Sechs Fallen gleichzeitig können unter normalen Bedingungen (ohne Feuer und heiße Nächte im Juli/August) bereits >200 Arten hervorbringen!
  - Ziehe keine voreiligen Schlüsse

Eerste conclusies, valkuilen/problemen

- Steekproef, momentopname (pilot gepland 2022 / 3x4 nachten achtereen)
  - Weersomstandigheden algemeen
  - Temperatuurschommelingen per val ondanks simultaantelling
  - Defecten in apparatuur
  - Missen enkele typisch dagactieve soorten van droge heide
  - Hoe gaan we de heide beheren? Dit zal effect hebben op de verdere ontwikkeling
- Beispiel, Schnappschuss (Pilot geplant 2022 / 3x4 Nächte in Folge)
  - Allgemeine Wetterbedingungen
  - Temperaturschwankungen pro Falle trotz gleichzeitiger Zählung
  - Gerätefehler
  - Einige typische tagaktive Arten trockener Heide fehlen
  - Wie gehen wir mit der Heide um? Dies wird sich auf die weitere Entwicklung auswirken

Oranje bremspanner / Schwarzgesäumter Besenginsterspanner
Gewone heispanner / Heidespanner

Nachtlinders als graadmeter voor heideherstel?

Nachtfalter als Gradmesser für
Heidewiederherstellung?

- Afspraak Meinweg Ecotop 2026, eindresultaten.....
  - Bedankt voor jullie aandacht
- Termin Meinweg Ecotop 2026, Endergebnis.....
  - Vielen Dank für Ihre Aufmerksamkeit

